

Országos Polgárőr Szövetség

SZOLGÁLATI SZABÁLYZATA

2012.

ELFOGADVA:

AZ OPSZ 2012 MÁRCIUS 23-I ELNÖKSÉGI ÜLÉSÉN HOZOTT,

ELN/ 6/2012. SZÁMÚ HATÁROZATÁVAL

AZ ORSZÁGOS POLGÁRŐR SZÖVETSÉG ELNÖKSÉGÉNEK

ELN/6/2012. számú határozata

az Országos Polgárőr Szövetség Szolgálati Szabályzata

kiadásáról

Az Országos Polgárőr Szövetség Elnöksége a polgárőrségről és a polgárőri tevékenység szabályairól szóló 2011. évi CLXV. törvény (a továbbiakban: Ptv.) 10. § (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a polgárőri szolgálat ellátásának rendjével kapcsolatos részletes szabályok megállapítása érdekében az alábbi határozatot hozta:

1. Az Országos Polgárőr Szövetség Szolgálati Szabályzatát (a továbbiakban: szabályzat) a határozat melléklete tartalmazza.
2. Az Országos Polgárőr Szövetség Szolgálati Szabályzatát együtt kell kezelni és alkalmazni az Országos Polgárőr Szövetség Alapszabályával, valamint az Országos Polgárőr Szövetség Etikai Szabályzatával.
3. A szabályzatban foglaltak oktatását minden területi (megyei és budapesti) polgárőr szövetség és polgárőr egyesület 2012. december 31-éig szervezze meg és hajtsa végre.
4. Ez a határozat 2012. július 1-jén lép hatályba, ezzel egyidejűleg hatályát veszti az Országos Polgárőr Szövetség elnökségének 2009. szeptember 25-én az Eln40/2009. számú határozatával elfogadott Polgárőrség Szolgálati Kézikönyve.

Melléklet az ELN/6/2012. számú határozatához

ORSZÁGOS POLGÁRŐR SZÖVETSÉG SZOLGÁLATI SZABÁLYZATA

I. fejezet

Általános rendelkezések

1. Az Országos Polgárőr Szövetség Szolgálati Szabályzatának (a továbbiakban: szabályzat) hatálya az Országos Polgárőr Szövetségre, a területi (megyei és a budapesti) polgárőr szövetségekre, a polgárőr egyesületekre (a továbbiakban: polgárőr szervezet) és azok tagjaira terjed ki.
2. A szabályzat a polgárőr szervezetek tevékenységi körébe tartozó, az állampolgárok közösségei által vállalt feladatok ellátásának egységes rendjét határozza meg annak érdekében, hogy a polgárőrök szolgálat közbeni tevékenysége megfeleljen a törvényességnek, a vonatkozó jogszabályok előírásainak, az emberi jogok tiszteletben tartásának és a polgárőrség alapvető céljainak.
3. A polgárőr a Ptv.-ben meghatározott feladatok ellátásával kapcsolatban közfeladatnak minősülő tevékenysége során a közfeladatot ellátó személyre, a közbiztonság fenntartását hivatásszerűen végző szerv (rendvédelmi szervek) tagjának jogszerű intézkedéséhez nyújtott segítsége során és azzal összefüggésben a hivatalos személy támogatójára vonatkozó jogi védelemben részesül. A fokozott büntetőjogi védelem a közfeladatot ellátó polgárőr támogatására vagy védelmére kelt személyt is megilleti.
4. A polgárőr szervezetek a működési területükön illetékes megyei (fővárosi) rendőr-főkapitánysággal a Ptv.-ben meghatározottak szerinti tartalommal együttműködési megállapodásokat kötnek. A Ptv.-ben meghatározott további szervekkel, hatóságokkal, egyesületekkel, személyekkel, szükség esetén más, a tevékenységi körükhöz kapcsolható egyéb személyekkel és szervezetekkel együttműködési megállapodásokat köthetnek.

5. Az együttműködő szervekkel történő közös feladat- vagy szolgálatellátás esetén a polgárőr tevékenysége különösen a felvilágosítás, tájékoztatás adására, meghatározott események helyszínén való tartózkodásra, ott a rend fenntartásában való közreműködésre, objektum, közterület vagy esemény megfigyelésére, továbbá az eljáró szerv tevékenységének támogatására és segítésére terjedhet ki.
6. A Ptv. alapján a polgárőrök tevékenységük ellátása során hatósági jogkörrel nem rendelkeznek, kényszerítő eszközt – kivéve a rendőrségnél rendszeresített hatóanyag-tartalmú és töltőanyag – tömegű vegyi eszközt (a továbbiakban: gázspray) – nem alkalmazhatnak. A polgárőrök a gázspray-t kizárólag jogos védelmi helyzetben alkalmazhatják, és kötelesek az alkalmazás során megsérült személynek – amint ez lehetséges – segítséget nyújtani, szükség esetén pedig gondoskodni arról, hogy a sérültet orvos elláthassa.
7. A polgárőrök a polgárőri szolgálat ellátása során a vonatkozó BM – rendeletnek megfelelő egységes formaruhát viselnek. A formaruhán jól láthatóan fel kell tüntetni a „POLGÁRŐRSÉG” feliratot, valamint az egyesület székhelyének megjelölését. A polgárőrök hatósági jellegre utaló, megtévesztésre alkalmas egyéb jelzést vagy címet, rendfokozati jelzést nem használhatnak.
8. A polgárőr a polgárőri szolgálat ellátása során köteles magánál tartani a polgárőr – igazolványát. A közterületen teljesített polgárőri szolgálat tartama alatt a polgárőr az igazolványát a formaruhán jól látható helyen, az egyedi azonosítót tartalmazó oldalával kifelé fordítva, kítűzve viselje.
9. A polgárőr szervezet a közterületi szolgálat ellátása közben a jogszabályban meghatározottak szerint jogosult az Egységes Digitális Rádió-távközlő rendszer használatára.
10. A polgárőr a polgárőri tevékenység ellátása során jogosult a bűncselekmény, illetve a szabálysértés elkövetésén tetten ért személyt a cselekmény abbahagyására felszólítani, a cselekmény folytatását megakadályozni, és a bűncselekmény, valamint a tulajdon elleni szabálysértés elkövetésén tetten ért személyt visszatartani. A polgárőr köteles az eljárása által érintett személyek emberi méltóságát és alapvető jogait tiszteletben tartani.
11. A polgárőr nem léphet szolgálatba, ha alkohol, vagy más, a képességeit hátrányosan befolyásoló szer hatása alatt áll, és szolgálatának teljesítése során alkoholt, vagy más, a képességeit hátrányosan befolyásoló szert nem fogyaszthat.

12. A polgárőr a tevékenysége során birtokába jutott személyes adatok megismerése és adatkezelése tekintetében a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló törvény rendelkezései szerint köteles eljárni.
13. A polgárőr – a 14. pontban foglaltak kivételével – kizárólag egyesülete működési területén láthatja el tevékenységét.
14. A polgárőr az egyesülete működési területén kívül is elláthatja tevékenységét, ha az megfelel a Ptv. 14. § (2) bekezdésében meghatározottaknak.
15. Amennyiben az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv arról tájékoztatja a polgárőr egyesületet, hogy működési területén fokozott ellenőrzést hajt végre, annak tartama alatt a polgárőr egyesület saját feladatainak ellátását köteles bejelenteni és saját tevékenységét a fokozott ellenőrzést elrendelő szerv utasításainak megfelelően végezni.
16. Polgárőr szolgálatnak minősül a Ptv.-ben meghatározott alap- és a kiegészítő feladat ellátása, amely
 - a) a polgárőr szervezet (egyesület) feladattervében (munkatervében) szerepel;
 - b) a polgárőr szervezet szolgálattervezetében előzetesen rögzítve lett;
 - c) a hatóság hivatalos eljárásában soron kívüli felkérés alapján kerül végrehajtásra;
 - d) bűncselekmény, szabálysértés, baleset, elemi csapás, katasztrófa helyzet észlelése esetén azonnali közreműködést igényel.
17. A polgárőr akkor tekinthető szolgálatban állónak, ha érvényes szolgálatvezénylés vagy indokolt soron kívüli szolgálatba helyezés alapján a 16. pontban felsorolt követelményeknek megfelelő feladatokat teljesít. A polgárőr szolgálatának teljesítését a polgárőr egyesületnél az ott egyébként alkalmazott manuális vagy digitális módon nyilván kell tartani.
18. A polgárőrnek tevékenysége során eleget kell tennie azoknak a segítségnyújtási, értesítési és közreműködési kötelezettségeknek, amelyek minden állampolgárra vonatkoznak. Ennek keretén belül a polgárőr:
 - a) köteles a tőle elvárható segítséget nyújtani sérült vagy közvetlen veszélyben lévő személynek, akinek élete vagy testi épsége közvetlen veszélyben van;

- b) tűz vagy közvetlen tűzveszély észlelése esetén köteles azt haladéktalanul jelezni a tűzoltóságnak, vagy ha erre nincs lehetősége, a rendőrségnek, vagy a mentőszolgálatnak, illetőleg a települési önkormányzat polgármesteri hivatalának;
 - c) az életkorának, egészségi-fizikai állapotának megfelelően elvárható személyes részvétellel és adatok közlésével – ellenszolgáltatás nélkül – köteles közreműködni a tűzoltásban, a műszaki mentésben;
 - d) katasztrófa, vagy annak veszélye észlelése, vagy arról való tudomás szerzése esetén köteles haladéktalanul bejelenteni azt a katasztrófavédelem hivatalos szerveinek, illetve az önkormányzati tűzoltóságnak és a polgármesteri hivatalnak.
19. A polgárőr saját, illetőleg mások személye, javai vagy a közérdek ellen intézett, illetőleg ezeket közvetlenül fenyegető jogtalan támadás elhárítása érdekében, vagy végszükség esetén avatkozhat közbe.
20. Polgárőr szolgálatot csak az láthat el, aki polgárőr alapismereti képzésben részesült, és erről igazolással rendelkezik.

II. fejezet

A polgárőri szolgálat alaptevékenységei ellátásának szabályai

Közterületi járőrszolgálat

21. A polgárőr közterületi szolgálatának alapvető rendeltetése, hogy jelenlétével megvédje az adott területet, létesítményt a jogsértést elkövetni szándékozó személyektől, megelőzze a bűnelkövetési alkalmak kialakulását, megakadályozza a vagyon elleni bűncselekmények elkövetését, továbbá felfigyeljen azokra a rendellenességekre, veszélyhelyzetekre, amelyek zavarják a köznyugalmat, kedvezőtlenül befolyásolják az állampolgárok biztonságérzetét.
22. Közterületi járőrszolgálat a polgárőrnek a közterületen és nyilvános helyen, a bűncselekmények, a szabálysértések, valamint a közrendet és a közbiztonságot sértő cselekmények észlelése és megakadályozása céljából meghatározott körzetben, területen vagy útvonalon folytatott bűnmegelőzési tevékenysége, amelynek keretében megelőzi a jogellenes cselekményeket és megszakítja a jogsértéseket, visszatartja a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyeket.

23. A közterületi járőrszolgálatát a polgárőr elláthatja:
- gyalogosan;
 - személygépjárművel;
 - motorkerékpárral;
 - kerékpárral;
 - vízi járművel;
 - lóháton;
 - kötött vagy nem kötött pályás tömegközlekedési eszközön.
24. A gyalogos polgárőr járőr törekedjen arra, hogy mozgása, közterületi jelenléte észlelhető, látható legyen. Ennek érdekében:
- a) viseljen formaruhát, éjszaka vagy rossz látási viszonyok között láthatósági mellényt;
 - b) a járdán a járdaszegélyekhez közel haladjon;
 - c) éjszaka a járőr egy vagy két tagja a közvilágítás által megvilágított oldalon haladjon, sötét helyeken pedig szükség szerint használják az elemlámpát;
 - d) egy helyben 15–20 percig tartózkodjon, vagy a forgalmasabb közterületeken (például: csomópontok, állomások, pályaudvarok) a szükséges ideig legyen jelen.
25. A gyalogos polgárőr járőröknek lakott területen kívül vagy külterületen a láthatóság érdekében az alábbi rendszabályokat kell betartaniuk:
- a járőr tagjai ne egymás mellett, hanem egymás mögött 3–5 lépésre haladjanak;
 - a polgárőrök csak mezei, erdei utakon, gyalogösvényeken közlekedjenek;
 - kerüljék az áthaladást megművelt területeken és ültetvényeken;
 - nagyobb belátható területet figyeljenek meg, győződjenek meg arról, hogy tartózkodik-e ott valaki, észlelhető-e mozgás vagy rendellenesnek tűnő jelenség;
 - célszerű a szolgálat során távcsövet vagy más, a figyelést megkönnyítő eszközt (például: éjjellátó eszközt, teleobjektívvel felszerelt fényképezőgépet) alkalmazni;
 - ismeretlen, gyanúsán viselkedő személyről, megfigyelt gépjárműről jegyezzék fel az azonosításhoz szükséges adatokat (például: személyleírását, ruházatát, nála lévő tárgyakat, érkezésének, távozásának

időpontját, gépjármű esetében színét, típusát, rendszámát, sajátosságait, észlelési helyét, idejét, közlekedési útvonalát, a benne utazó személyek számát, nemét, személyleírásukat);

- a járőr figyeljen minden szokatlan, gyanúsnak tűnő jelenségre, amely esetlegesen jogsértő cselekmény gyanújára utalhat (például: lövések zaja, elhullott állat, szétszórt termény, füst, égett szag stb.). Az észleletekről készítsen feljegyzést.

26. A személygépjárművel szolgálatot teljesítő polgárőr járőr lehetőségei szerint figyelje meg a járőrözésre kijelölt útvonalon a közlekedés rendjét zavaró rendellenességeket, a közterületen és egyes létesítményeknél a veszélyhelyzeteket. A személygépjármű ablakát – ha erre módja van – tartsa nyitva, hogy a külső zajokat, esetleges segélyhívást meghallja.
27. A motorkerékpárral, illetve kerékpárral szolgálatot teljesítő polgárőr járőr a szolgálati ideje alatt fordítson figyelmet a közlekedés rendjét zavaró rendellenességekre, figyelje meg a közterületen és egyes létesítményeknél a veszélyhelyzeteket.
28. A vízi járművel szolgálatot teljesítő polgárőr járőr a szolgálati ideje alatt fordítson figyelmet a vízi közlekedés szabályait megszegőkre, valamint a vízen, vízparton lévő objektumokat, létesítményeket fenyegető veszélyhelyzetekre.
29. A lovas portyaszolgálatot teljesítő polgárőr járőr a szolgálati ideje alatt fordítson figyelmet a települések külterületének rendjére, a gyalogos polgárőr járőrre vonatkozó szabályok értelemszerű alkalmazásával. A lovas portyaszolgálat ellátása közben a polgárőr az **1. számú Függelékben** foglaltakat is tartsa be.
30. A kötött vagy nem kötött pályás tömegközlekedési eszközön a tömegközlekedési eszköz üzemeltetőjével kötött együttműködési megállapodás alapján lassanak el szolgálatot polgárőr járőrök. Szolgálatukat az abban foglaltak szerint hajtsák végre.
31. A köz-, illetve külterületeken észlelt rendellenességekről a polgárőr minden esetben tájékoztassa az illetékes rendvédelmi szervet, vagy a természetvédelmi hatóságot, a mezei őrszolgálatot. A fokozottan védett természeti területre való belépéséhez a természetvédelmi hatóság engedélyét előzetesen be kell szereznie.

32. A gyalogosan vagy bármely közlekedési eszközzel, illetve eszközön történő szolgálatellátás közben a polgárőr járőr minden esetben tartsa be a közlekedési, illetve egyéb (például utazási) vonatkozó szabályokat.

Figyelőszolgálat

33. A figyelőszolgálat a polgárőrnek a településeken, a lakókörnyezetben és közterületen, valamint mezőgazdasági területeken előforduló bűncselekmények, szabálysértések megelőzése, megakadályozása, felfedése céljából teljesített szolgálata. A figyelőszolgálat végrehajtható álló őrkkel vagy mozgó járőrözéssel, folyamatos vagy időszakos megfigyeléssel. Törvénysértés, rendellenesség, nemkívánatos jelenség, esemény észlelése esetén a polgárőr értesíti az intézkedésre jogosult hatóságokat (például: önkormányzat, rendőrség), szerveket.
34. A figyelőszolgálat keretében a polgárőr a megfigyeléssel érintett területen a közrendet, közbiztonságot veszélyeztető cselekmények megelőzése és megszakítása, továbbá a rend fenntartása érdekében segítséget nyújt a közösségi rendezvények rendezőinek.
35. A figyelőszolgálatot végrehajtó polgárőr feladata:
- a) figyelemmel kíséri a település egészén vagy egy részén a közbiztonság általános állapotát, a személy- és vagyónbiztonság helyzetét, valamint ismeretlen személyek mozgását;
 - b) a lakókörnyezetben, a lakóházak, lakások, vikendházak, gazdasági épületek, gépjárműtároló helyek, parkolók, egyes közintézmények (például: iskola, óvoda, polgármesteri hivatal, posta, templom stb.) és a közterületek bűncselekményektől (például: betörés, lopás, rongálás), egyéb káreseményektől való megóvása;
 - c) környezetkárosítók megfigyelése, illegális szemétkerakást elkövetők kilétének megállapítása;
 - d) a közlekedés biztonságára veszélyt jelentő cselekmények, helyzetek felfedése (például: közlekedési jelzőtáblák eltulajdonítása vagy megrongálása, gyermekeket veszélyeztető forgalmi rend stb.);
 - e) mezőgazdasági területeken a termés, gépek, haszonállatok megóvása;
 - f) a polgári védelmi tevékenységgel összefüggő biztonsági feladatok ellátásában való közreműködés;

- g) pénzt kézbesítő postás vagy díjbeszedő kísérése (például: nyugdíjfizetéskor);
- h) mezőgazdasági őrkkel, természetvédelmi őrkkel, hivatásos vadászokkal közös figyelőszolgálat teljesítése.

36. A polgárőrök közterületen, nyilvános helyen és mezőgazdasági területen legalább ketten együtt, polgárőr vagy a polgárőrséget támogató szervek diszpécserközpontjával vagy ügyeletével összeköttetési lehetőséggel rendelkezve teljesítsenek figyelőszolgálatot.

Jelzőőri tevékenység

37. A polgárőr a közúti közlekedési balesetek, valamint a kiemelt rendezvények, katasztrófa sújtotta területek helyszínén, továbbá az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv, más rendvédelmi szervek és az önkormányzat felkérésére a közlekedés zavartalanságának biztosítása érdekében jogosult jelzőőri feladatok ellátására, amelynek keretében:

- a) a rendőri intézkedést igénylő baleset helyszínén a polgárőr a rendőrség megérkezéséig önállóan, azt követően a rendőrség felkérésére és utasításainak megfelelően folytassa jelzőőri tevékenységét;
- b) a tevékenységét legalább 10 méterrel a közúti közlekedési baleset helyszíne előtt lássa el;
- c) a rendőri intézkedést igénylő baleset helyszínére érkezését követően haladéktalanul értesítse a rendőrséget a baleset jellegére, a sérültek számára, valamint arra vonatkozóan, hogy a megítélése szerint milyen veszélyhelyzet állt elő;
- d) a bölcsőde, az óvoda, valamint az általános és középiskola fenntartójának értesítése mellett a megyei (fővárosi) rendőr-főkapitánysággal kötött együttműködési megállapodás alapján jogosult a gyermekek úttesten történő biztonságos átkelésének elősegítése érdekében a bölcsődék, az óvodák, általános és középiskolák közvetlen közelében jelzőőri feladatokat ellátni;
- e) nappal jelzőtárcsával, éjszaka és korlátozott látási viszonyok esetén piros fényt adó lámpával irányítsa a forgalmat. Munkáját egyértelműen látható, illetőleg hallható jelzésekkel köteles összehangolni. A jelzőőrnek és jelzéseinek a megállási látótávolságból folyamatosan láthatóknak kell lenniük;

- f) ha a közúti forgalmat jelzőórként irányítja, akkor „Egyéb veszély” jelzőtáblát – jelzőőrrre utaló kiegészítő táblával – kell elhelyezni:
- lakott területen kívül minden esetben,
 - lakott területen, ha a jelzőőr és jelzése folyamatosan és jól láthatóan nem észlelhető;
- g) a jelzőőri feladatokat ellátó polgárőr e tevékenysége során láthatósági mellényt köteles viselni, amely jól látható „POLGÁRŐRSÉG” felirattal van ellátva.

III. fejezet

A közterületi tevékenység ellátásának különös szabályai

Eljárás helyszínbiztosítás esetén

38. A helyszínbiztosítás a polgárőr olyan tevékenysége, amelyet a bűncselekmények vagy közlekedési balesetek helyszínén végez a helyszín őrzése, lezárása, a nyomok biztosítása érdekében, amellyel segíti a hatósági eljárás eredményességét.

A polgárőr ez irányú tevékenysége a nyomozó hatóság képviselőjének megérkezéséig tart, és a helyszín megváltoztatásának megakadályozására szolgál.

39. A helyszínbiztosítást végző polgárőr feladatai:
- a) tájékozódjon a helyszín körülményeiről, a történekről;
 - b) szükség esetén azonnal értesítse a mentőket, rendőrséget, tűzoltóságot;
 - c) részesítse elsősegélyben azokat, akik az esemény során megsérültek vagy megbetegedtek, illetve más ok miatt segítségre szorulnak;
 - d) tartsa vissza a tulajdon elleni szabálysértés és bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt a helyszínen;
 - e) kérje fel az eseményt észleelőket, továbbá a tanúkat a helyszínen maradásra;
 - f) szólítsa fel az illetéktelen személyeket a helyszínről való távozásra;
 - g) határolja körül a helyszínt, gondoskodjon eredeti állapotának megőrzéséről.

40. A polgárőr a helyszínrre érkező rendőrt tájékoztassa arról, hogy:
- a) pontosan mikor érkezett a helyszínrre, és mit észlelt, milyen volt a helyszínr állapota;
 - b) kiket talált a helyszínrn;
 - c) milyen halaszthatatlan eljárásokat tett, illetve kezdeményezett (elsősegély, kárelhárítás);
 - d) a sérültet milyen forgalmi rendszámú mentő gépkocsival, hova szállították;
 - e) milyen nyombiztosítási munkát végzett el;
 - f) ki milyen változtatást tett a helyszínrn, mi volt ennek az oka;
 - g) kik viselkedtek gyanúsán, gyanúját mire alapozza.
41. A helyszínr átadása után a polgárőr felkérésre működjön közre a helyszínrbiztosítás további feladatainak ellátásában. A polgárőr felkérésre közreműködhet nyomon üldözésben is. Amennyiben a rendőr járőr erre a közreműködésre felkéri, a továbbiakban a nyomon üldözésben mint hivatalos személy támogatója járhat el.

Eljárás közlekedési baleset helyszínrén

42. Közlekedési baleset helyszínrén a polgárőrnek a helyszínrbiztosítás feladatainak ellátásával és szabályainak betartásával kell eljárnia. A közlekedési baleset helyszínrén a polgárőr az alábbiak szerint járjon el:
- a) a baleset észlelésekor, ha az láthatóan személyi sérüléssel járt, értesítse a mentőket, a rendőrséget, illetve a tűzoltóságot;
 - b) a baleseti helyszínrrelő bizottság kiérkezéséig gondoskodjon az elsődleges intézkedések megtételéről (elsősegélynyújtás, sérültek kiszabadítása, helyszínrbiztosítás, tanúk nevének feljegyzése, a forgalom leállítása, elterelése, folyamatosságának biztosítása stb.);
 - c) a segítségnyújtást elmulasztó személyek gépjárműveinek rendszámát jegyezze fel;
 - d) gondoskodjon a vagyonvédelemről, tűzvédelmi szabályok betartásáról;
 - e) gondoskodjon a gépjárművek áramtalanításáról, a tűzoltó készülékek készenlértbe helyezéséről;

- f) veszélyes árut szállító jármű balesete esetén a tűzoltóság, rendőrség értesítését követően a veszélyhelyzetnek megfelelően maradéktalanul tartsa be a biztonsági szabályokat (mérgezés-, robbanásveszély, tűzveszély stb.).

Eljárás halálesetnél

43. A polgárőr a szolgálat közben észlelt, nyilvános helyen bekövetkezett halálesetről értesítse a rendőrséget, majd gondoskodjon a helyszín biztosításáról mindaddig, amíg az megérkezik. Nyilvános helyen történt halálesetnél a halott letakarásáról a kegyeleti szempontokra figyelemmel gondoskodjon.

Eljárás talált tárgy esetén

44. Elhagyott dolog találása esetén a polgárőr azt lehetőleg tanúk jelenlétében vizsgálja át, és szolgáltatassa be az önkormányzat jegyzőjéhez. A beszolgáltatásról készült kétpéldányos jegyzőkönyv egyik példányát a polgárőr kérje el és őrizze meg.
45. Abban az esetben, ha a talált dolog, gyanús csomag, lőfegyver, gáz- és riasztófegyver, légfegyver, ipari robbanóanyag, lőszer, pirotechnikai anyag vagy eszköz, pszichotróp anyag, kábítószer, közbiztonságra különösen veszélyes eszköz (illetve gyaníthatóan veszélyes csomag):
- a) mozgatásuk, átvizsgálásuk tilos, ezekről értesítse a rendőrséget, és kiérkezésükig őrizze a bejelentett tárgyat;
 - b) ha a talált dolog rendőrség által kibocsátott okmány, hatósági jelzés, ezeket a rendőri szervekhez szolgáltatassa be.
46. A beszolgáltatásról két példányban készült jegyzőkönyv egyik példányát a polgárőr kapja, azt őrizze meg.

Eljárás elhagyott robbanó-, sugárzó és mérgező anyag találása esetén

47. Elhagyott robbanószerkezet, robbanóanyag, sugárzó és mérgező anyag találása esetén, vagy ha feltételezhető, hogy a talált csomag ilyen anyagot vagy szerkezetet tartalmaz, a polgárőr értesítse a rendőrséget (tűzszerészeket). A rendőr (tűzszerész) helyszínre érkezéséig biztosítsa a helyszínt, és gondoskodjon az élet- és vagyónbiztonság megóvásáról.

Eljárás állati tetem és sérült állat találása esetén

48. Ha a polgárőr közterületen állati tetemet vagy sérült állatot talál, erről értesítse az elszállításra kijelölt szervezetet, vagy a helyi önkormányzat jegyzőjét.

Eljárás szabálysértés és bűncselekmény észlelése esetén

49. A polgárőr az általa észlelt, vagy a tudomására jutott tulajdon elleni szabálysértésről, bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – tegyen bejelentést a nyomozó hatóságnak. A szándékos szabálysértés, vagy bűncselekmény elkövetésének helyszínén tetten ért személyt szólítsa fel cselekménye abbahagyására, ha arra mód van, akadályozza meg a cselekmény folytatását, tartsa vissza az elkövetőt, értesítse a nyomozóhatóságot, annak helyszínre érkezésekor pedig az elkövetőt haladéktalanul adja át. A hatóság helyszínre érkezéséig biztosítsa a helyszínt.
50. A polgárőr jogosult a tulajdon elleni szabálysértésen (továbbiakban: szabálysértés), valamint a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt a helyszínen visszatartani, ha
- a) az elkövetési magatartás szabálysértést, illetve bűncselekményt valósít meg;
 - b) a visszatartott személy maga a szabálysértés vagy bűncselekmény elkövetője;
 - c) a visszatartott személyt a szabálysértés vagy bűncselekmény elkövetése közben érték tetten.
51. A polgárőr köteles a visszatartott személyt haladéktalanul a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló törvény, vagy a büntetőeljárásról szóló törvény szerint eljárni jogosult hatóságnak átadni, ha erre nincs módja, e szervet nyomban értesíteni.
52. A bűncselekmény elkövetésén tetten ért személynek a hatóság megérkezéséig történő visszatartása, az eltávozás megakadályozása szükség esetén fizikai erő alkalmazásával, figyelemmel a büntetőeljárásról szóló 1999. évi XIX. törvény 127.§ (3) bekezdésre, megfogással, lefogással is történhet. A fizikai erő alkalmazása nem fajulhat bántalmazássá, nem okozhat sérülést vagy dologi kárt.

53. Az elkövetőt nem lehet a helyszínről - az egészségügyi ellátás kivételével - elvinni, a nyomozó hatóság értesítése előtt rövidebb vagy hosszabb ideig fogva tartani, kihallgatni stb. Tilos a bekövetkezett jogsérelem miatt a visszatartott személyt bántalmazni, vagy bármi más módon elégtételt venni.

Eljárás önveszélyes állapotú személy észlelése esetén

54. Az önmaga vagy mások életét, testi épségét, vagyonát veszélyeztető állapotban lévő személyt a polgárőr – ha erre lehetőség van – megakadályozhatja abban, hogy kárt vagy sérülést okozzon. Öngyilkosságot megkísérlő vagy elkövetni szándékozó személyhez a polgárőr hívjon orvost, értesítse a mentőket és a rendőrséget.

Eljárás rongálás észlelésekor

55. Különösen közterületen, nyilvános helyen az önkormányzat, a település, a polgárok vagyonát érintő rongálás észlelésekor a polgárőr közvetlen fellépésére akkor kerüljön sor, ha a polgárőrök vagy segítők ténylegesen erőfölényben vannak, és képesek megakadályozni a további rongálást, megfékezni egy esetleges agresszív, támadó magatartású személyt.
A rongálást többségében felfokozott idegállapotban lévő agresszív, erőszakos magatartású, legtöbbször ittas vagy bódító szer hatása alatt álló személy(ek) követi(k) el, aki(k) ebben az állapotban a rongálás megakadályozása érdekében fellépő(k) ellen fordulhat(nak).
56. A polgárőrök, amennyiben lehetőségük van a rongálókkal szembeni fellépésre:
- a) szólítsák fel az elkövetőt jogsértő magatartása abbahagyására;
 - b) akadályozzák meg fizikai erővel, megfogással, lefogással, a büntetőeljárásról szóló 1999. évi XIX. törvény 127.§ (3) bekezdésre is figyelemmel a károkozás további folytatását;
 - c) értesítsék a rendőrséget;
 - d) az elkövetőt, elkövetőket tartsák vissza a rendőrség megérkezéséig;
 - e) jegyezzék fel a tanúk nevét és elérhetőségét.
57. Amennyiben nincs mód a rongálóval szembeni fellépésre, azonnal értesíteni kell a rendőrséget, a cselekményt pedig – ha erre mód van – bizonyítható módon kell dokumentálni (fénykép, videofelvétel készítése).

Közreműködés eltűnt gyermek vagy időskorú felkutatásában

58. Eltűnt személy felkutatását a rendőrség megérkezéséig a polgárőr (a polgárőr csoport) önállóan is megkezdheti. A rendőrség helyszínre érkezését követően a kutatásban a rendőrségi kötelék parancsnoka által meghatározottak szerint működjenek közre.

Segítségnyújtás közterületen és nyilvános helyen

59. Figyelő-jelző és járőrszolgálatot teljesítő polgárőr járőr nyújtson segítséget (elsősegélyt) a közterületen azoknak a személyeknek, akik betegség, baleset, rosszullet vagy kábítószer hatása miatt magatehetetlen állapotba kerültek, és orvosi segítségre szorulnak. A segítségre szoruló személyt a polgárőr, ha erre mód van, kérdezze meg, hogy mi történt vele, milyen betegségben szenved, milyen panaszai vannak, ha szükséges, és erre van lehetőség, részesítse elsősegélyben, majd értesítse a mentőket, vagy hívjon orvost. A mentőket (orvost) tájékoztassa a magatehetetlen személy által elmondottakról, illetve a történetéről. A kábítószerrel használó személy rosszullete esetén kizárólag orvos vagy mentő segíthet.

Elhagyott, üresen álló építmények ellenőrzése

60. Az elhagyott, ideiglenesen üresen álló épületek (például: üdülők, hétvégi házak, tanyák, ipari létesítmények stb.) célpontjai lehetnek vagyon elleni bűncselekményeknek, ezért a polgárőr szolgálat során azokat célszerű ellenőrizni.
61. A polgárőr egyedül nem ellenőrizhet elhagyott épületet, építményt. Az ellenőrzéskor fokozott elővigyázatosságot tanúsítsanak, a járőr tagjai tevékenységük során semmikor sem téveszthetik egymást szem elől. Amennyiben a kapu, bejárat zárva van, a létesítmény területére a polgárőr nem léphet be, ha azonban erre lehetősége van, kívülről győződjön meg arról, hogy nem láthatók-e behatolásra, dolgok eltulajdonítására utaló jelek (például: betört ablak, felfeszített ajtó, lábnyomok vagy mászási nyomok stb.). Bűncselekmény elkövetésének gyanúja esetén a polgárőr értesítse a rendőrséget, a nyomozó hatóság kiérkezéséig biztosítsa a helyszínt.
62. Amennyiben az épületben idegen személyt talál a polgárőr járőr, de bűncselekményre utaló körülményt nem észlelnek, és a tettenérés feltételei nem állnak fenn, a személyt nem tarthatja vissza.

Parkoló gépjárművek ellenőrzése

63. A polgárőrök egyik fontos bűnmegelőzési feladata a gépjárműlopások, gépjárműfeltörések megelőzése. A polgárőr a gépjárműbe való betekintéssel győződjön meg arról, hogy nem hagyta-e az utasterben olyan tárgyakat (például: táskát, egyéb értékes dolgokat), amelyek bűncselekmény elkövetését eredményezhetik, a gépjármű feltöréséhez vezethetnek.
64. Amennyiben a polgárőr veszélyhelyzetet észlel, a szélvédőn helyezzen el a gépjárműfeltörések veszélyeire figyelmeztető tájékoztatót (prospektust, szórólapot), és észlelését jegyezze fel.
65. A parkoló gépjárművek zártságának megállapítását az ajtókilincsek megfogásával, a nyitás próbálgatásával nem szabad ellenőrizni.
Ha a polgárőr a gépjárműbe betekintéskor azt észleli, hogy az ajtózár nyitott állapotban van, hívjon oda egy vagy két külső, együttműködésre hajlandó személyt, és előttük, mint tanúk előtt, az ajtók kinyithatók és bezárhatók.
A lezárás előtt a polgárőr a gépkocsi műszerfalára helyezzen el egy feljegyzést a történetekről és a polgárórság elérhetőségéről további információk igénylésének esetére.
A tanúk nevét, lakcímét és elérhetőségét jegyezze fel, de ezt a lezárt kocsi tulajdonosával nem közölheti.
66. Abban az esetben, ha az autóriasztó a polgárőr eljárása során megszólal, maradjon a helyszínen, várja meg a tulajdonost, és közölje vele a körülményeket. Azokon a helyeken, ahol lehetséges (például: bevásárlóközpontok, szórakozóhelyek stb.), értesíteni kell a tulajdonost az adott objektum belső kommunikációs rendszerének használatával.
67. Körözött gépjármű találása esetén a polgárőr a rendőrséget azonnal értesítse. A rendőrség ügyeletét fel kell kérni a rendszám, a gépjármű típusa és színe alapján a körözési ellenőrzésre, és ha valóban körözés alatt áll a gépjármű, a helyszínen meg kell várni a rendőr járőr kiérkezését.

Eljárás közveszéllyel fenyegető bejelentés esetén

68. A polgárőr vagy a polgárőr egyesület telefonjára érkező bármilyen közveszéllyel (robbantás, mérgezés, tűzokozás, közlekedési baleset okozása stb.) való fenyegetés bejelentése esetén a polgárőr törekedjen a fenyegető személy minél hosszabb ideig tartó beszélgetésére, amelynek során a lehető legrészletesebben tisztázza a fenyegetés lényegét, az elkövetés tervezett helyét és időpontját,

valamint módját és indokát is. A beszélgetést ne szakítsa meg, a beszélgetés után a telefonkagylót ne tegye a készülékre vissza, és a vonalat se szakítsa meg más módon.

69. A polgárőr a fenyegető tartalmú bejelentés fogadásakor:
- őrizze meg nyugalmát, viselkedjen higgadtan;
 - törekedjen a bejelentés minél pontosabb, részletes megjegyzésére (feljegyzésére), kapcsolja be a hangrögzítő berendezést, ha rendelkezik ilyennel;
 - tegyen fel kérdéseket a bejelentőnek, rosszul hallásra hivatkozva ismételtesse meg vele közléseit, minél hosszabb ideig beszéltesse;
 - a beszélgetéssel párhuzamosan figyelje meg a háttérből hallható zajokat, a bejelentő beszédének jellegzetességeit.
70. A polgárőrség a rendőrség felkérésére működjön közre a közveszéllyel fenyegetett helyszín lezárásában, biztosításában.

IV. fejezet

A polgárőri szolgálat kiegészítő feladatai ellátásának szabályai

Eljárás katasztrófa helyzet, továbbá tűz, árvíz, közművek meghibásodása esetén

71. Katasztrófa helyszínén a rendvédelmi szervek (mentőegységek) megérkezése előtt a polgárőr működjön közre az adott helyzetben megteremthető rend és közbiztonság fenntartásában, illetőleg ennek helyreállításában, a helyszínre érkező különböző mentőegységek zavartalan munkájának biztosításában. Működjön közre a forgalom lezárásában, illetve elterelésében, továbbá az élet- és vagyonmentésben. A katasztrófavédelem szervezési feladatait a **2. számú függelék** szerint kell végrehajtani.
72. Tűz észlelése esetén a polgárőr a szabályzat 18. b) pontjában meghatározott értesítési feladatának teljesítésekor a bejelentésében adja meg:
- a tűz észlelésének pontos helyét, időpontját;
 - milyen anyag ég;
 - mi van veszélyeztetve;
 - emberélet van-e veszélyben;
 - nevét, lakcímét, elérhetőségét, a bejelentésre használt telefon hívószámát.

73. A polgárőr a tűzoltóság kierkezéséig a lehetőségek szerint köteles:
- megkezdeni az élet- és vagyonmentést, és a tűzoltást;
 - megakadályozni a tűz továbbterjedését;
 - kinyitni a tűzoltóság fogadása érdekében a létesítmény kerítésének, bejáratának kapuit, közreműködni a tűzoltást, mentést akadályozó dolgok eltávolításában;
 - megakadályozni, hogy az élet- és vagyonmentéssel, a tűzoltással kapcsolatos intézkedések alatt illetéktelen személy(ek) a létesítménybe, valamint a lezárt területre bejussanak;
 - értesíteni a létesítmény tulajdonosát, használóját, amennyiben az nincs a tűz helyszínén;
 - eleget tenni az oltás és a kárelhárítás vezetője utasításainak.
74. Árvízveszély vagy bekövetkezett árvíz esetén a polgárőr közreműködhet:
- a védekezési, veszélyelhárítási és kárfelszámolási feladatok ellátásában;
 - az óvintézkedések betartásának ellenőrzésében;
 - az élet- és vagyonmentési munkálatokban;
 - a kiürített, lezárt területek őrzésében;
 - a vagyontárgyak védelmében.
75. Víz-, gáz- és villanyvezeték, egyéb veszélyes anyagot továbbító vezeték, ezek műtárgyai, továbbá közúti, vasúti irányítási, vízi közlekedési biztonsági berendezések közveszéllyel fenyegető hibája, megrongálódása esetén a polgárőr haladéktalanul értesítse az üzemeltető szervezetet, illetve az illetékes jegyzőt. Szükség esetén működjön közre a terület lezárásában, őrzésében.
76. A polgárőr közművek meghibásodása esetén:
- tájékoztadjon arról, nincs-e vagy kerülhet-e valaki közvetlen életveszélybe;
 - fordítson kiemelt figyelmet víz- vagy gázömlés esetén különösen a pincékre, szuterénekre, alagsori helyiségekre;
 - zárja vagy zárassa el a veszélyeztetett épületekben a főcsapokat (gáz, víz), kapcsolja vagy kapcsoltsa ki az elektromos áram főkapcsolóit;
 - haladéktalanul értesítse a bekövetkezett rendkívüli eseményről a közüzemi szolgáltató ügyeletét, és amennyiben a meghibásodás jellege, a veszélyeztetett terület nagysága, az élet- és vagyonmentés indokolja, a rendőrséget, a mentőket és a tűzoltóságot is;

- e) kezdje meg az élet- és vagyonmentést, amennyiben a veszély nagysága indokolja;
- f) ellenőrizze a veszély jellegének megfelelő biztonsági rendszabályok betartását, figyelmeztesse a tilalmakat megsérteni szándékozókát (például: gázömlés esetén robbanó- és villamos motorok beindítása, dohányzás, nyílt láng használata szigorúan tilos!);
- g) jelölje ki gázömlés esetén a személyek széllel szembeni menekítési irányát;
- h) kezdeményezze a rendőr helyszínre érkezése előtt a veszélyeztetett terület körbezárását;
- i) intézkedjen szükség esetén a gyalogos- és gépjárműforgalom eltereléséről;
- j) működjön közre a rendőrség felkérésére a terület zárásában, a forgalom terelésében, a rend fenntartásában.

Rendezvények helyszínének biztosítása

77. A polgárőr a különböző önkormányzati, egyházi, kulturális, sport- stb. rendezvények helyszínének biztosításában a rendőrség, vagy a rendezvény szervezőjének felkérésére vesz részt. A rendezvénybiztosítási feladatok végrehajtásának keretében személyek, illetve forgalom elől lezárt területet őrizhet, a forgalom irányításában, a parkolás rendjének fenntartásában, a rendezvényre beléptetést végző személyek tevékenységének biztosításában közreműködhet, a rendőrség, vagy a rendezésért felelős személy intézkedése alapján a zárt területen vagy helyen tartott rendezvényre belépő személyeket a testi sérülés okozására alkalmas tárgyak bevitelének megakadályozása érdekében azok bevitelének tilalmára figyelmeztethet.
78. Ha a polgárőr az általa biztosított rendezvényen annak céljával össze nem egyeztethető magatartást, tevékenységet észlel, akkor arról köteles a rendezvény szervezéséért felelős személyt haladéktalanul tájékoztatni.

Közterületen közbiztonsági, bűnmegelőzési, valamint bűnüldözési célból elhelyezett képfelvevő által továbbított felvételek megfigyelése

79. A polgárőr a közterületen közbiztonsági, bűnmegelőzési, valamint bűnüldözési célból elhelyezett képfelvevő által továbbított felvételek megfigyelését a telepített rendszer üzemeltetőjével kötött együttműködési megállapodás alapján végezheti. A tevékenység végzése során a polgárőrnek figyelemmel kell lennie

az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvényben meghatározott adatvédelmi szabályokra.

Eljárás környezet- és természetkárosító tevékenység észlelésekor

80. A polgárőrök mérjék fel a területükön a környezet-, illetve természetkárosító veszélyforrásokat, azokat küldjék meg a környezetvédelmi felügyelőségeknek, a nemzeti parkoknak vagy az önkormányzatoknak. Szolgálatellátásuk során rendszeresen ellenőrizzék a veszélyforrásokat, és amennyiben bekövetkezik a környezet, illetve természet károsodása, azt haladéktalanul jelezzék ugyanezen szerveknek.
81. Ha a polgárőr a szolgálata ellátása közben illegális hulladéklerakást észlel, az illetékes hatóság értesítésével egy időben kísérelje meg a tevékenység megakadályozását. A végzett tevékenységről, annak hatásáról a rendelkezésre álló eszközökkel készítsen fényképet, videofelvételt, amelyet az egyéb tárgyi bizonyítékokkal együtt adjon át a környezetvédelmi felügyelőségnek, a nemzeti parknak, vagy a rendőrségnek.

Körözési tevékenységben való részvétel

82. A polgárőrség – az együttműködési megállapodásban rögzítettek alapján – közreműködhet körözött személyek, körözött gépjárművek és más tárgyak felkutatásában, azonosításában, valamint holttestek személyazonosságának megállapításában. Ha a polgárőr olyan személyről, gépjárműről, vagy más tárgyról szerez tudomást, akivel vagy amellyel kapcsolatban körözést rendelt el, köteles erről az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szervet haladéktalanul értesíteni.
83. Az adatot igénylő polgárőr egyesület számára az Országos Polgárőr Szövetség biztosítja a körözött személyek, körözött gépjárművek, vagy egyéb tárgyak, valamint az azonosítandó holttestek aktuális listájának elektronikus elérhetőségét.
84. Az Országos Polgárőr Szövetség Gépjármű Felderítő Tagozata szervezi, koordinálja a tagszervezetek körözött gépjárművek felderítésére, valamint a közlekedésbiztonság javítására irányuló tevékenységét, továbbá segíti a működési és technikai feltételek javítását.
85. A polgárőr – az együttműködési megállapodásban rögzítettek alapján, a szakmai felkészítést követően – az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott

szerv vagy a települési önkormányzat (a továbbiakban: üzemeltető) által közterületen közbiztonsági, valamint bűnmegelőzési és bűnüldözési célból, bárki számára nyilvánvalóan észlelhető módon elhelyezett képfelvevő eszközök által rögzített képek megfigyelésében közreműködhet.

86. Gépjárművek leírásánál azokat a jellemzőket kell feljegyezni, amelyek alapján az azonosítás lehetséges (rendszáma, típusa, színe, ajtók száma, díszítése, szembetűnő ismertetőjegyek stb.).
87. A polgárőr a személy- vagy tárgyleírást az észlelést követő legrövidebb időn belül készítse el.

V. fejezet

A polgárőr szolgálat ellátása

Feladatok a szolgálat megkezdése előtt

88. A polgárőr a szolgálat megkezdése előtt győződjön meg a szolgálat ellátásához szükséges felszerelésének meglétéről, formaruhája rendezettségéről és az eszközök működőképességéről.
89. A polgárőr gépjármű igénybevétele előtt ellenőrizze annak üzemképességét, a kormány, a fékrendszer, az irányjelző és a világítóberendezések működőképességét és a KRESZ-nek megfelelő felszereltségét, állapotát, továbbá a polgárőri jellegű tükröző jelzések meglétét, épségét, láthatóságát.
90. A polgárőr a szolgálat megkezdése előtt az együttműködési megállapodásban meghatározott módon tájékozódjon arról, hogy az egyesület működési területén milyen események történtek, milyen feladatokat oldottak meg, szolgálati ideje alatt mire fordítson kiemelt figyelmet.
91. Azoknál a polgárőr egyesületeknél, ahol állandó ügyeleti szolgálat vagy szolgálatszervező működik, célszerű rendezett formában gyűjteni és a szolgálatba lépő polgárőrnek átadni a közbiztonsággal kapcsolatos információkat, szolgálati tapasztalatokat.
A feltételek megléte esetén a polgárőr egyesület kijelölt tagja a szolgálatba lépők számára tájékoztatást (eligazítást) is tarthat.

92. Ahol nincs állandó ügyeleti szolgálat, a szolgálatvezénylés alapján beszámoló füzetet kell vezetni. A beszámoló füzetbe a szolgálatból bevonuló polgárőrök rögzítsék a szolgálat során szerzett tapasztalataikat, észrevételeiket, az egyes eseményeket és az azokkal kapcsolatos eljárásokat.
93. A szolgálatba lépést megelőző tájékoztató, eligazítás tartalmazza:
- a) szolgálatuk kezdetének és befejezésének időpontját;
 - b) a település közbiztonsági és közlekedésbiztonsági helyzetének időszerű jellemzőit;
 - c) a rendőrségtől kapott legutóbbi felkéréseket (például: személy- és tárgykörözések, eltűnt személyek);
 - d) milyen útvonalon, melyik irányokba járőrözzenek a szolgálat során;
 - e) mire fordítsanak kiemelt figyelmet (például: üresen álló hétvégi házak, idegenforgalmi központi helyek, autóparkolók stb.);
 - f) milyen berendezési, felszerelési, jelzőtárgyak meglétét és épségét ellenőrizzék a járőrözés során (például: közvilágítás, közlekedési jelzőtáblák, parkok, játszótérek felszerelései stb.);
 - g) milyen polgárőr csoportok vannak szolgálatban még a közelükben;
 - h) kivel, hogyan tartsanak kapcsolatot.

Közös szolgálat ellátása

94. Amennyiben a polgárőr rendőrrel, az önkormányzat közterület-felügyelőjével, természetvédelmi őrrrel stb. teljesít közös szolgálatot, részt kell vennie a szolgálatot megelőző közös eligazításon. A polgárőrnek az eligazításon úgy kell megjelennie, hogy az eligazítás befejezését követően azonnal meg tudja kezdeni a közös szolgálatot.
Az eligazításon elhangzott legfontosabb tudnivalókat a polgárőr jegyezze fel a jegyzetfüzetébe, szükség esetén pedig saját feladatára vonatkozóan tegyen fel kérdéseket.
95. A polgárőr szolgálat megkezdését, befejezését az együttműködési megállapodásban foglaltak szerint jelteni kell a rendőrség ügyeleti szolgálatára.

96. Közös szolgálat esetén a polgárőr járőr – az együttműködési megállapodásban foglaltak alapján – a rendvédelmi szervek tulajdonát képező eszközök közül a rendvédelmi szerv járőrvezetőjének hozzájárulása, utasítása alapján kezelheti:
- a tárgykörözést segítő elektronikai berendezést;
 - a világítóeszközt;
 - a kép- és hangrögzítő berendezést.
97. Rendőrrel teljesített közös szolgálat esetén a polgárőrség gépjárművét polgárőr vezesse, a rendőr járőr egy tagja a járőrvezető. A rendőrségi gépjárműben – ha a rendőr járőr két- vagy többfős – a polgárőr a hátsó ülésen foglaljon helyet. A rendőrrel teljesített közös szolgálat alkalmával a polgárőr járőr a szolgálat ellátása közben tartsa be a rendőrnek a szolgálatra vonatkozó utasításait.
98. Az önkormányzat közterület-felügyelőjével, természetvédelmi őrrrel stb. teljesített közös szolgálat alkalmával a polgárőr járőr alárendeltségi viszonyba nem kerül, a szolgálat ellátása közben a járőrtevékenység területére vonatkozó esetleges speciális szabályokat azonban be kell tartania.

A polgárőr felszerelése

99. A polgárőrnek szolgálatban az alábbi felszerelési tárgyakat kell magánál tartani:
- személyazonosító igazolvány vagy a személyazonosság igazolására alkalmas más igazolvány (útlevél, jogosítvány) és polgárőr-igazolvány;
 - jegyzetfüzet és íróeszköz;
 - értesítésre, bejelentésre vagy folyamatos összeköttetésre alkalmas hírközlő eszköz (például: mobiltelefon, EDR rádió, URH rádiókészülék, ha van telepítve a működési területen nyilvános telefon, akkor annak használatához szükséges telefonkártya, esetleg pénzerme);
 - polgárőr formaruha, éjszaka, vagy rossz látási viszonyok között végrehajtott szolgálat, továbbá a jelzőőri tevékenység végzése során láthatósági mellény.
100. A polgárőr felszereléséhez saját elhatározásából, vagy az eligazításon elhangzott felkérés alapján még az alábbiak tartozhatnak:
- elemlámpa vagy kézi reflektor;
 - távcső és/vagy éjjellátó eszköz;

- c) képrögzítő eszköz (fényképezőgép vagy videokamera);
- d) GPS készülék, térkép, vázlat;
- e) tárgy- és személyi körözést segítő elektronikai berendezés;
- f) gázspray, amelynek típusa megegyezik a rendőrségnél rendszeresített típussal;
- g) jelzőtárcsa, piros fényt adó lámpa;
- h) kiképzett, vizsgáztatott kutya.

Őrző-védő kutya alkalmazása

101. Az őrző-védő kutya személyrel szemben kizárólag jogos védelmi helyzetben vagy végszükség esetén alkalmazható. A polgárőr az őrző-védő kutya alkalmazása során megsérült személynek – amint ez lehetséges – köteles segítséget nyújtani, szükség esetén pedig gondoskodni arról, hogy a sérültet orvos elláthassa.
102. Az alkalmazott kutyának meg kell felelnie a személy- és vagyonvédelmi, valamint magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény 27. § (5) bekezdésében foglaltaknak.

A polgárőrség gépjárművein feliratok, emblémák, címerek, figyelmeztető jelzést adó készülék elhelyezésének rendje

103. A polgárőr szervezetek által szolgálatra használt gépjárművein a polgárőrséghez tartozást szimbolizáló jelölések az alábbiak szerint helyezhetők el:
- a) a gépjármű oldalán (az ajtók középmagasságában) „POLGÁRŐRSÉG” felirat (matrica, mágneses tábla vagy festés), illetve a szervezet székhelyének megjelölése;
 - b) a gépjármű jobb és bal oldali első ajtaján vagy a motorháztetőn az OPSZ vagy a település címere helyezhető el;
 - c) a gépjármű tetején keresztben „POLGÁRŐRSÉG” feliratú, folyamatosan fehér fényt adó lámpatest (fényhíd);
 - d) a fényvisszaverődést segítő eszközök vagy öntapadós matricák.

104. A szolgálat ellátása során a gépjárművön mobil (mágneses talpú), figyelmeztető jelzést adó készülék (sárga villogó) működtethető. A készülék a magántulajdonban lévő, de polgárőr szolgálatra használt gépjárművön is működtethető a szolgálat időtartama alatt indokolt esetben. Minden készülékhez külön-külön indítási naplót kell vezetni. A készülék elhelyezése és működtetése során be kell tartani a megkülönböztető és figyelmeztető jelzést adó készülékek felszerelésének és használatának szabályairól szóló 12/2007. (III. 13.) IRM rendelet 9. és 12. §-ainak előírásait.
105. A polgárőr egyesület üzemeltetésében lévő gépjárművel történő közterületi szolgálat ellátása során a polgárőr köteles az OPSZ Gépjármű Üzemeltetési Szabályzat előírásai szerint menetlevelet vezetni. A menetlevélből egyértelműen megállapítható kell legyen a polgárőri szolgálat útvonala (körzete), a szolgálat kezdő és befejező időpontja, valamint a figyelmeztető jelzést adó készülék működtetésének oka, helyszíne és időtartama. A menetlevél vezetését helyettesítheti a gépjárműbe beszerelt GPS nyomkövető készülék által rögzített pontos útvonal és időtartam szerinti nyomtatott formája. Ebben az esetben is kötelező a menetlevél egyszerű vezetése, amelyhez a GPS-dokumentumnak az egyesület vezetője által hitelesített példányát csatolni szükséges.
106. A polgárőrségi gépjárműveken tilos elhelyezni:
- a) mobil vagy rögzített megkülönböztető jelzést adó készüléket (villogó kék fényt vagy kék-piros fényt és szirénát);
 - b) villogó piros fényjelzést.
107. Kivételt képeznek a 106. pontban meghatározottak alól azok a gépjárművek, amelyek eredetileg is rendelkeznek megkülönböztető jelzés, illetve egyéb jelzés használatára szóló engedéllyel. Ilyenek lehetnek például az önkéntes tűzoltó, a vérszállító, a speciális hegyi-, katasztrófavédelmi mentő, stb. járművek.

Képrögzítés közterületen, nyilvános helyen

108. A bűnmegelőzés érdekében a polgárőr szolgálatban alkalmazott képrögzítés során be kell tartani az erre vonatkozó adatvédelmi szabályokat. A képrögzítő berendezések (fényképezőgép, videokamera) használata során a polgárőrnek be kell tartania a személyes adatok védelméhez fűződő jogokat, az érintett személyiségi jogait.

109. A bűnmegelőzés érdekében történő képrögzítés alkalmazásának szabályai:
- a) közterületen, nyilvános helyen bárki korlátozás nélkül fényképezhet;
 - b) nem sért jogszabályt a tárgyról (például: elhagyott vagy közlekedő gépkocsi, hulladéklerakó, megrongált eszköz stb.), utcarészletről, az ott közlekedő tömegről, rendezvény közönségéről, annak mozgásáról, tevékenységéről készített felvétel;
 - c) a képmás jellegű felvételeket az érintettek hozzájárulása nélkül nyilvánosságra hozni nem szabad (például: nem mutathatók meg családtagoknak, barátoknak, nem közölhetők a médiában);
 - d) a polgárőr által személyről készített képfelvételek az adott eseményhez kapcsolódóan csak az eljárásra jogosult hatóságnak, annak kifejezett kérésére adhatók át. A képfelvétel bizonyítékként való felhasználása is nyilvánosságra hozásnak minősül, de ez már a hatóság jogköre.
110. A polgárőrök által készített azon felvételeket, amelyeket nem használhatnak fel, az adatvédelmi szabályok figyelembevételével a képrögzítő eszköz sajátosságainak megfelelő módon haladéktalanul meg kell semmisíteni, vagy törölni kell.

Személy- és tárgyleírás készítése

111. A személyleírás az emberre jellemző külső megjelenési jegyek rögzítése annak érdekében, hogy a későbbi azonosítás biztosítható legyen.
112. A személyleírás készítése során a polgárőr a következő jellemzőket rögzítse:
- neme (férfi/nő), származása (európai, afrikai, arab stb.);
 - kora, magassága, testsúlya, testalkata;
 - bőrszíne (fehér, kreol, fekete stb.);
 - haja (szín, sűrűség, hullámos, sima, jellegzetes frizura stb.);
 - szeme (szín, méret, jelleg);
 - orra (nagy, kicsi, pisze, széles stb.);
 - füle (fejhez simuló, elálló, kicsi, nagy);
 - álla (szögletes, kerek, kiugró stb.);

- arc jellegzetessége (markáns, ráncos, csontos, forradásos, anyajegy van stb.);
- bajusza, szakálla (színe, formája stb.);
- testtartása (egyenes, hajlott, görbe stb.);
- mozgása (rendezett, sánta, bizonytalan, csoszogó, darabos stb.);
- testrészek jellegzetességei (kéz-, lábcsonkolás, sérülés, forradás, tetoválás, anyajegy stb.);
- beszédmódja (akcentus, beszédhiba, hanghordozás stb.);
- megszólítása (hogyan szólították társai, neve, gúnyneve);
- viselkedése (nyugodt, határozott, ideges, agresszív, türelmetlen stb.);
- egyéb szokások (jobb- vagy balkezes, tartás, kényszeredett mozgások, krákogás, pislogás, dohányzás stb.);
- a ruházatnak és a nála lévő tárgyaknak a pontos leírása (színe, minősége, stílusa, jellegzetessége);
- milyen tárgyakat, eszközöket tartott magánál (táska, hátizsák, csomag, fegyver, szerszám, álarc stb.).

Adatvédelem és titoktartás

113. A polgárőrök adatvédelmi és titoktartási kötelezettségei:

- a) a polgárőrök illetéktelen személynek és szervnek nem adhatnak tájékoztatást olyan tényekről, amelyek a szolgálati tevékenység során jutottak tudomásukra, és kiszolgáltatásuk az állam, az együttműködő szerv, a polgárórság vagy az állampolgár számára hátrányos, illetve jogellenesen előnyös következményekkel járna;
- b) a polgárőr kötelezettsége, hogy a szolgálatok helyzetéről, a feladatok végrehajtásáról, zavarairól, beavatkozást igénylő eseményekről tájékoztatást adjon a szervezet szerinti közvetlen felügyeletet, irányítást gyakorló vezető részére;
- c) magasabb szintű, vagy az együttműködő hatóság vezetőjének megkeresésére a polgárőrök kötelesek a tevékenységi körükbe tartozó feladatokról a tájékoztatást megadni, és erről a szervezeti felépítés szerinti közvetlen vezetőnek soron kívül beszámolni.

VI. fejezet

A polgárőr szolgálat tervezése, szervezése, nyilvántartása, beszámoló készítése

A polgárőr tevékenység tervezése

114. A polgárőr egyesületek a területükön végzendő polgárőr tevékenységet, annak területei szerint éves munkatervben rögzítsék. A munkaterv tartalmazza a polgárőr mozgalom célkitűzéseinek megvalósítása érdekében végrehajtandó feladatokat, azok felelőseit, a határidőket, valamint a rendezvények tervét. A munkaterv egy példányát legkésőbb a tárgyévét megelőző hónap 15-éig tájékoztatás érdekében a területi szövetségnek küldjék meg.

A polgárőr szolgálat tervezése

115. A polgárőrök szolgálatát név szerint, a feladatok, a hely és az időpontok feltüntetésével hetente, kéthetente vagy havonta előre kell tervezni, és az egyesület szolgálatáért felelős megbízottjának kell hitelesítenie. A szolgálattervezet ugyanakkor folyamatosan vezethető, a szükségnek és az igényeknek megfelelően bármikor kiegészíthető vagy módosítható úgy, hogy abban a tervezett szolgálat minden esetben előre rögzítve legyen.

A végrehajtott polgárőr szolgálat nyilvántartása

116. A végrehajtott polgárőr szolgálatot a név, hely, idő, feladat, eredmények feltüntetésével külön nyilván kell tartani. A nyilvántartó könyvet (lapot) az egyesület az ügykezelési rendje szerint, az utolsó bejegyzés időpontjától számított 5 évig őrizze meg.

Beszámoló készítése az elvégzett munkáról

117. A polgárőr egyesület az elvégzett munkájáról – a területi szövetség, illetve az Országos Polgárőr Szövetség által kért adatközlésen felül – évente beszámolót készít, amelyben tájékoztatást ad taglétszámának alakulásáról, tevékenységi területei szerint a teljesített polgárőr szolgálatról (önállóan, más szerv tagjaival hány esetben, hány fővel, milyen szolgálatot láttak el és milyen eredményeket értek el), a bűnmegelőzési, tájékoztató propagandamunkáról, a rendezvényekről és a gazdálkodásról. Az éves beszámolót a területileg illetékes önkormányzat, a helyi rendőri szerv és a területi szövetség számára meg kell küldeni.

VII. fejezet

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

118. Az Országos Polgárőr Szövetség Szolgálati Szabályzatának használata során az egyes nem részletezett kérdésekben a polgári törvénykönyv, illetve az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civilszervezetek működéséről és támogatásáról, továbbá a polgárőrségről és a polgárőri tevékenység szabályairól szóló törvények és a büntető törvénykönyvről, a büntetőeljárásról szóló törvények egyes rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.
119. Az Országos Polgárőr Szövetség Szolgálati Szabályzata előírásainak gondatlan vagy szándékos figyelmen kívül hagyása, be nem tartása szolgálati szabályszegésnek minősül, amely esetben a Ptv. 25. § (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott intézkedések alkalmazhatók. Az eljárás rendjét az Országos Polgárőr Szövetség Etikai Szabályzata határozza meg.

1. számú függelék

Lovas polgárőr szolgálat szabályai

A lovas polgárőr az a személy, aki a polgárőrökre vonatkozó követelményeknek eleget tesz és a szolgálatot lóháton vagy lovas fogattal látja el. A lovas polgárőrökre a polgárőrök számára általánosan előírt szabályokon túlmenően, az alábbi speciális szabályok is vonatkoznak:

1. Lovas járőrszolgálatot csak egészséges, fizikailag és mentálisan arra alkalmas lóval lehet ellátni. Az útvonal tervezésénél, a járművek és egyéb feladatok megválasztásánál mindenkor tekintettel kell lenni a lovak teljesítőképességére.
2. A lovak minden esetben legyenek ápoltak, a szerszámzat pedig tiszta.
3. Lovas polgárőr szolgálatra csak olyan személy vállalkozhat, aki tereplovas tapasztalattal rendelkezik. A lovas csak olyan dolgot vállaljon, amit magabiztosan végre is tud hajtani lovával.
4. A lovas szolgálatot legalább két fő lássa el, amely bűncselekmények vagy szabálysértések észlelésekor a szükséges intézkedések megtételét, illetve az esetleges balesetek hatékony elhárítását és a segítségnyújtást könnyíti.
5. A járőr összetételét lehetőleg úgy kell kialakítani, hogy tapasztalatlan lovas tapasztalt lóval lássa el a szolgálatot, míg fiatal ló tapasztalt lovassal a forgalomhoz, illetve az adott feladat sajátosságaihoz szoktatott lovakhoz csatlakozzon.
6. A lovaglás során tekintettel kell lenni a lovastársak és lovaik képességeire, a lovak idomítottsági szintjére. Ennek megfelelően kell meghatározni a lovaglás módját, a járműváltásokat előre egyeztetni kell.
7. Lovas járőrözés közben úgy kell lovagolni, hogy az a személy- és vagyonbiztonságot ne veszélyeztesse, másokat közlekedésükben ne zavarjon, ne akadályozzon. Ennek megfelelően művelt mezőgazdasági területeken nem szabad lovakat jártatni, a földutakat kímélve kell közlekedni.
8. A természetvédelmi oltalom alatt álló területeken csak a kijelölt útvonalakon szabad lovagolni.

9. A lovas tartson magánál olyan felszerelést, aminek segítségével a lovat biztonságosan ki tudja kötni.
10. A lovas járőrszolgálat esetén a polgárőrökre vonatkozó általános adminisztratív követelmények azzal érvényesek, hogy menetlevél helyett a rendszeresített eseménylapot kell kitölteni közvetlenül a szolgálat befejezését követően.
11. A lovas polgárőrök céljai közé tartozzon a jó kapcsolat kialakítása – különösen a külterületi, úgynevezett tanyás részen élő – lakossággal.
12. Lóháton tilos jelzőőri és forgalomirányítási feladatot ellátni.
13. Amennyiben a lovas polgárőr rendezvényen vesz részt, a rúgásra hajlamos lónak a farkába, a harapós lónak a sörényébe piros szalagot kell kötni, egyúttal az állathoz közelítők figyelmét a lóval kapcsolatos veszélyre fel kell hívni.
14. Rossz látási viszonyoknál, avagy éjszakai járőrszolgálatok alkalmával a lovakon legyenek olyan fényvisszaverő eszközök, amelyek a lovat az esetleges elszabadulása után is láthatóvá teszik (fényvisszaverő csíkok a lábakon, nyeregalátét stb).
15. A balesetek elkerülése végett az éjszakai lovas szolgálatadásokról célszerű tájékoztatni a helyi vadásztársaságot és lehetőleg kerülni kell az úgynevezett vadföldek, szórók környékét.
16. Ha a ló a járőrözés során elszabadult, az esetleges közlekedési balesetek megelőzése érdekében haladéktalanul értesíteni kell a rendőrséget, hogy a szükséges forgalomirányítási intézkedéseket megtehesse.
17. Lóháton, fogaton haladás közben tilos dohányozni!

2. számú függelék

A polgárőrök katasztrófavédelmi feladatai

A felkészülési időszakban:

1) Az Országos Polgárőr Szövetség Katasztrófavédelmi Bizottságának elnöke

- a) biztosítja a folyamatos telefonos ügyeletet,
- b) az ügyeleti beosztást havi bontásban elkészíti, és minden hónap 10-éig megküldi a belügyminiszter, az Országos Rendőr-főkapitányság, az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság és a Megyei Polgárőr Szövetségek részére
- c) egységes országos adatbázist hoz létre és működtet a tagszervezetek erőinek és eszközeinek nyilvántartása, valamint az azonnal riasztható erők és eszközök nyilvántartásának érdekében.

2) A Megyei Polgárőr Szövetség Katasztrófavédelmi Bizottságának elnöke

- a) lehetőségei figyelembevételével állandó 24 órás ügyeleti szolgálatot működtet,
- b) az ügyelet elérhetőségeiről tájékoztatást küld a Megyei Rendőr-főkapitányság, a Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság számára az Országos Polgárőr Szövetségnek,
- c) a tagegyesületek által küldött adatokat feltölti az országos adatbázisba, változás esetén azonnal elvégzi a szükséges módosításokat.

3) A helyi Polgárőr Egyesületek elnökei

- a) tájékoztatják a megyei ügyeletet a taglétszámukról, valamint a rendelkezésükre álló felszerelésekről,
- b) évente tájékoztatják a megyei szövetséget az azonnal mozgósítható tagjairól és elérhetőségeikről, valamint az azonnal bevethető eszközeikről,
- c) várható katasztrófa esetén felméri a tagságában az önként jelentkezőket és a felajánlott eszközöket, és erről tájékoztatják a megyei szövetséget,
- d) elkészítik a mozgósítási listát a mentéshez tervezhető polgárőrök név- és telefonjegyzékével, illetve összeállítják a telefonnal nem rendelkezők mozgósítása érdekében a riadólánchoz szükséges tervet.

Katasztrófák bekövetkezése esetén:

1) Helyi szintű segítségnyújtás esetén a helyi polgárőr egyesület elnöke:

- lehetőségei szerint létrehozza az ideiglenes, helyi ügyeleti szolgálatot, és a település polgármesterével, valamint a rendőrkapitányság, a katasztrófavédelmi szerv vagy a helyi védelmi bizottság vezetőjével együttműködve irányítja és koordinálja a helyi feladatokat,
- az azonnal mozgósítható tagjait értesíti, és a helyszínre küldi,
- a rendelkezésre álló eszközöket a helyszínre szállíttatja,
- felveszi a kapcsolatot a helyszínen jelenlévő katasztrófa elhárításban, mentésben együttműködő hivatásos erők vezetőjével, és közösen felosztják a feladatokat, megszervezik a helyszíni mentést,
- szükség esetén segítséget kér más egyesületektől,
- szükség szerint megyei, illetve regionális segítséget kér,
- az eseményekről beszámolót készít és megküldi a Megyei és az Országos Polgárőr Szövetségnek,
- a helyi sajtóságok figyelembevételével egyeztetve, az együttműködő társ-szervezetekkel megszervezi a helyszínen dolgozók váltását, gondoskodik pihentetésükről, valamint ételmezésükről és az eszközök pótlásáról.

2) Megyei szintű segítségnyújtás esetén a megyei polgárőr szövetség elnöke:

- létrehozza az ideiglenes megyei ügyeleti szolgálatot és irányítja, koordinálja a helyi feladatokat,
- az azonnal mozgósítható tagjait értesíti, helyszínre küldi,
- a rendelkezésre álló eszközöket a helyszínre szállíttatja,
- felveszi a kapcsolatot a helyszínen jelenlévő katasztrófa elhárításban, mentésben együttműködő hivatásos erők vezetőjével, és közösen felosztják a feladatokat, megszervezik a helyszíni mentést,
- szükség esetén segítséget kér más polgárőr szövetségektől,
- szükség szerint regionális segítséget kér,
- az eseményekről beszámolót készít és megküldi az Országos Polgárőr Szövetségnek,
- a helyi sajtóságok figyelembevételével egyeztetve az együttműködő társ-szervezetekkel megszervezi a helyszínen dolgozók váltását, gondoskodik pihentetésükről, valamint ételmezésükről és az eszközök pótlásáról.

3) Országos szintű segítségnyújtás esetén az Országos Polgárőr Szövetség elnöke:

- kijelöli a feladat végrehajtására és irányítására a legjobban érintett megye polgárőr szövetségének elnökét vagy az Országos Polgárőr Szövetség katasztrófavédelmi alelnökét,
- a kijelölt vezető irányítja és koordinálja a feladatokat a 2. pont szerint,
- folyamatosan tájékoztatja a belügyminisztert a beérkezett beszámolók összesítése alapján.